

การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ
จากวัสดุเหลือใช้ที่ได้จากกระบวนการแปรรูปปลานิล
จังหวัดสมุทรปราการ

The Study and Development of Artistic Products
from Tilapia Processing Wastes in Samut Prakan

วันที่รับบทความ: 7 พฤษภาคม 2567

องอาจ มากสิน¹

วันที่แก้ไขบทความ: 1 กรกฎาคม 2567

วรารัณ กรเลศวานิช²

วันที่ตอบรับบทความ: 31 กรกฎาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบของผลิตภัณฑ์ทางศิลปะเพื่อการต่อยอดที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์สินค้าการเกษตรแปรรูปปลานิลจังหวัดสมุทรปราการ 2) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางศิลปะเพื่อการต่อยอดจากวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการแปรรูปปลานิลจังหวัดสมุทรปราการ และ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของเกษตรกรและผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ทางศิลปะเพื่อการต่อยอดจากวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการแปรรูปปลานิล จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้รู้เกี่ยวกับสินค้าแปรรูปปลานิล กลุ่มแปรรูปปลานิล ตำบลคลองด่าน อำเภอบางปะอิน จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านผลงานศิลปะสื่อผสม และผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด จำนวน 2 ด้าน ด้านละ 3 คน เกษตรกรผู้ผลิตและผู้บริโภค จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (standardized or structured interview) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมที่มีต่อผลิตภัณฑ์ทางศิลปะจากวัสดุเหลือใช้ที่ได้จากกระบวนการแปรรูปปลานิล และแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ทางศิลปะจากวัสดุเหลือใช้ที่ได้จากกระบวนการแปรรูปปลานิล โดยวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของการเขียนบรรยายและหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตและกลุ่มผู้บริโภคให้ความเห็นว่ามี ความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ จากวัสดุเหลือใช้ที่ได้จากกระบวนการแปรรูปปลานิล พึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67

คำสำคัญ: ผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ วัสดุเหลือใช้ กระบวนการแปรรูปปลานิล

¹ อาจารย์ประจำ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
e-mail: ong-ard.m@dru.ac.th

² อาจารย์ประจำ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรชาญ
e-mail: kornloetwanich.v@gmail.com

The Study and Development of Artistic Products from Tilapia Processing Wastes in Samut Prakan

Received: May 7, 2024

Revised: July 1, 2024

Accepted: July 31, 2024

Ong-Ard Maksin ¹

Varangkana Kornloetwanich ²

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the patterns of artistic products that are suitable for further development of tilapia processing agricultural products in Samut Prakan Province, 2) to develop artistic products for further development from tilapia processing waste in Samut Prakan Province, 3) to assess the satisfaction of farmers and consumers towards artistic products for the further development of waste materials from the tilapia processing process in Samut Prakan. The sample group was people who were involved in tilapia processing products, including three people from Tilapia Processing Group, Khlong Dan Subdistrict, Bang Bo District, Samut Prakan Province, 3 experts in mixed media artworks and three people marketing experts each in 2 different areas, 30 agricultural producers and consumers. The research tools are structured interviews, participant observation, an opinion questionnaire on the suitability of artistic products from waste material from the tilapia processing process in Samut Prakan Province, and the satisfaction assessment form for artistic products from waste material obtained from the processing of tilapia Samut Prakan Province. The data was analyzed in the form of writing a lecture and finding the mean ($\bar{x}$) standard deviation (S.D.). Farmers and producer groups and consumer groups commented on satisfaction with artistic products from waste material from the tilapia processing process in Samut Prakan Province at the level of very satisfied with an average of 4.33 and a standard deviation of 0.67.

Keywords: Creation of Products, Agricultural Waste, Processing Tilapia

¹ Lecturer, Faculty of Humanities and Social sciences, Dhonburi Rajabhat University
e-mail: ong-ard.m@dru.ac.th

² Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rajanagarindra Rajabhat University

บทนำ

จากการสำรวจเบื้องต้นของคณะผู้วิจัยพบว่า จังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำไหลผ่านดังนั้นพื้นที่โดยส่วนใหญ่ของจังหวัดสมุทรปราการจึงติดกับแม่น้ำ ภาคการเกษตรที่ทำรายได้ให้กับจังหวัดสมุทรปราการสูงที่สุดคือ การประมงน้ำจืด ทั้งนี้จังหวัดสมุทรปราการมีปริมาณผลผลิตของปลานิลต่อปีมากที่สุดเป็นอันดับสองรองจากนครสวรรค์ ซึ่งกรมประมงได้มีการสนับสนุนให้เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลมีการแปรรูปสินค้าจากปลานิล นอกจากการขายปลาเป็นตัว เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำบ่อปลา แต่ด้วยการแปรรูปปลานิล มักมีส่วนที่เหลือใช้จากการแปรรูปปลานิลหรือเศษวัสดุจากกระบวนการแปรรูป ทำให้ผู้วิจัยมีแนวความคิดที่จะสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ศิลปะจากวัสดุเหลือใช้อีกทั้งกระแสหลักของการของขยะเหลือศูนย์ (zero waste) โดยใช้หลักการที่เรียกว่า 1A3R ซึ่งประกอบด้วย การหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่ก่อให้เกิดขยะที่ยากต่อการกำจัด (avoid) ลดการซื้อ การใช้วัสดุที่ก่อให้เกิดขยะ (reduce) การนำวัสดุที่ผ่านการใช้งานแล้วนำกลับมาใช้งานใหม่ (reuse) และการนำวัสดุเหลือใช้มาแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ (recycle) (กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2564, หน้า 214).

จากหลักการและเหตุผลดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นปัญหาของวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตรในการผลิตปลานิล อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ จึงมีแนวคิดที่จะนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ เป็นงานศิลปะสื่อผสม ด้วยวิธีการปะติด เรียงต่อ ประกอบ ย้อมสี สร้างรูปทรงองค์ประกอบ ให้เกิดเรื่องราวทางความงามแบบใหม่ เน้นไปในแนวทางเพื่อใช้ประดับตกแต่ง เพื่อการต่อยอด โดยเป็นการนำวัสดุเหลือใช้ ได้แก่ ชิ้นส่วนต่าง ๆ ของปลานิล ที่เหลือจากการแปรรูปและบริโภค รวมไปถึงวัสดุ อุปกรณ์เหลือทิ้งจากกระบวนการแปรรูปปลานิล กลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์เป็นการช่วยสร้างความแตกต่างให้กับสินค้า เพิ่มทางเลือกในการเลือกสินค้าให้กับผู้บริโภคได้อย่างหลากหลายมากขึ้น สร้างภาพลักษณ์ทางสุนทรียภาพและเรื่องราวที่ดีให้กับภาคการเกษตรปลานิล อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้เกษตรกรและผู้บริโภคเกิดมุมมองในมิติใหม่ของผลิตภัณฑ์ศิลปะเพื่อการตกแต่งจากวัสดุและสามารถนำไปต่อยอด หรือเพิ่มช่องทางทางการตลาดได้และยังช่วยลดขยะในเรื่องของขยะทางการเกษตร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบของผลิตภัณฑ์ทางศิลปะเพื่อการต่อยอดที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์สินค้าการเกษตรแปรรูปปลานิล จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางศิลปะจากวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการแปรรูปปลานิล จังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของเกษตรกรและผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ทางศิลปะเพื่อการต่อยอดจากวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการแปรรูปปลานิล จังหวัดสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยนี้ ใช้การศึกษาวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยได้ทำการรวบรวมข้อมูลของกลุ่มแปรรูปปลานิล ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ มีขั้นตอนดังนี้

ประชากร ผู้วิจัยมีการแบ่งประชากรออกตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สำหรับวัตถุประสงค์ที่ 1

ประชากร ได้แก่ ผู้รู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ จำนวน 3 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้รู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ จำนวน 3 คน ใช้วิธีการแบบเจาะจง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สำหรับวัตถุประสงค์ที่ 2

ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านงานศิลปะ/ด้านการตลาด จำนวน 6 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านงานศิลปะ จำนวน 3 คน เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์การทำงานทางด้านศิลปะ หรือมีประสบการณ์การสอนศิลปะ มาไม่น้อยกว่า 3 ปี

กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด จำนวน 3 คน เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ หรือมีประสบการณ์ทางด้านการตลาด มาไม่น้อยกว่า 3 ปี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สำหรับวัตถุประสงค์ที่ 3

ประชากร ได้แก่ เกษตรกรและผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ จังหวัดสมุทรปราการ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เกษตรกร ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จำนวน 3 คน ได้มาจากวิธีการแบบเจาะจง โดยเลือกจากสมาชิกที่ทำอาชีพแปรรูปปลานิลเป็นอาชีพหลัก

กลุ่มที่ 2 ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ทางศิลปะจำนวน 17 คน คัดเลือกวิธีการแบบเจาะจง เฉพาะผู้ที่เดินซื้อผลิตภัณฑ์ทางศิลปะตามห้างสรรพสินค้าโดยใช้ระยะเวลา 1 สัปดาห์ในการสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยมีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับวัตถุประสงค์ที่ 1

- แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์ผู้รู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจที่เหลือนอกจากกระบวนการแปรรูปปลานิล และความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ

- การสังเกตแบบมีส่วนร่วม เป็นการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการแปรรูป สินค้าแปรรูปทั้งหมดที่มาจากปลานิล เพื่อให้ได้มาซึ่งวัสดุที่เหลือใช้จากกระบวนการแปรรูปปลานิล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับวัตถุประสงค์ที่ 2

- แบบสอบถามความคิดเห็นด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ จากวัสดุเหลือใช้ที่ได้จากกระบวนการแปรรูปปลานิล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับวัตถุประสงค์ที่ 3

- แบบประเมินความพึงพอใจของเกษตรกรและผู้ใช้ที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์ทางศิลปะเพื่อการต่อยอดจากวัสดุเหลือใช้ที่ได้จากการผลิตสินค้าทางการเกษตรปลานิล จังหวัดสมุทรปราการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีการวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับวัตถุประสงค์ที่ 1

ผู้วิจัยได้แบ่งแหล่งที่มาของข้อมูลเพื่อใช้ในการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ประเภท คือ

- แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลของวัสดุที่เหลือใช้จากกระบวนการแปรรูปปลานิลรวมทั้งสังเกตและถ่ายรูปด้วยตนเองระหว่างเก็บข้อมูล
- แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ ข้อมูลด้านการออกแบบ ข้อมูลด้านสุนทรียศาสตร์ ข้อมูลด้านกระบวนการพัฒนา รวมถึงข้อมูลด้านการตลาดในเชิงพาณิชย์และจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ได้แก่ ผลงานวิทยานิพนธ์ บทความ วารสาร และเว็บไซต์ต่าง ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับวัตถุประสงค์ที่ 2

- ผู้วิจัยรวบรวมแนวความคิดต่าง ๆ เพื่อหาแรงบันดาลใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางศิลปะเพื่อการต่อยอดจากวัสดุเหลือใช้ที่ได้จากกระบวนการแปรรูปปลานิล
- ผู้วิจัยทำการทดลองวัสดุเกล็ดปลานิลด้วยวิธีการย้อมสีชนิดต่าง ๆ เพื่อวัสดุที่ได้จากการผลการทดลองนำมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ
- ผู้วิจัยทำการออกแบบร่างผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ จากวัสดุเหลือใช้ที่ได้จากกระบวนการแปรรูปปลานิลเพื่อคัดเลือกแบบโดยใช้หลักการทางสุนทรียภาพและหลักการองค์ประกอบศิลป์ และทำการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับวัตถุประสงค์ที่ 3

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมิน โดยการประเมินความพึงพอใจจากเกษตรกรและผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ โดยได้มาจากการวิธีการแบบเจาะจง จำนวน 20 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับวัตถุประสงค์ที่ 1

จากการศึกษาและการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มแปรรูปปลานิล จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูล ลงภาคสนามโดยใช้วิธีการสังเกต แบ่งได้ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาบริบทพื้นที่ของกลุ่มแปรรูปปลานิล ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ จากการศึกษาพื้นที่ โดยการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและปราชญ์ท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่าแต่เดิมก่อนที่จะเป็นกลุ่มแปรรูปปลานิล ชาวบ้านได้ทำอาชีพเกษตรกรรมมาก่อน แต่เนื่องด้วยบริเวณนั้นเป็นแหล่งพื้นที่ที่เรียกว่าดินสามน้ำ ทำให้มีการเพาะเลี้ยงปลานิลกันเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงนำปลานิลมาแปรรูปเป็นปลานิลแดดเดียว โดยผ่านกระบวนการ ล้าง ขอดเกล็ดปลา นำไส้ปลาออก ซึ่งจากกระบวนการดังกล่าว ทำให้มีจำนวนเกล็ดปลาเหลือทิ้งเป็นจำนวนมาก 1 ตัน ต่อสัปดาห์ โดยที่เกล็ดนั้นไม่ได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ต่อแต่อย่างใด

1.2 ผลการศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ ผู้วิจัยคัดเลือกผลงานจากศิลปินต่าง ๆ จำนวน 3 ผลงาน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจงจากรูปแบบของผลงานที่มีการใช้วัสดุใกล้เคียงกับงานของผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยใช้หลักการทางสุนทรียภาพและหลักการทางองค์ประกอบศิลป์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์รูปแบบผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ

ลำดับ	ชื่อศิลปิน	ผลงาน	ผลการวิเคราะห์
1	Ilhwa Kim ศิลปินชาวเกาหลี	 ที่มา: https://www.mutualart.com/Artwork/Tuners-Notes/1018A64C984C422AA76F316905E0C914(2565)	จากการจัดองค์ประกอบด้วยการซ้ำของรูปทรง การใช้ความหลากหลายของมวลน้ำหนักสี สร้างจุดเด่นและส่วนประกอบต่าง ๆ ใช้ความแตกต่างด้านขนาดของพื้นผิววัสดุทำให้ผลงานมีมิติ มีความเป็นเอกภาพ และเกิดความรู้สึกเคลื่อนไหวในการมองเห็น ผลงานมีความสวยงาม กระตุ้นความรู้สึกและจินตนาการ เกิดทางเลือกใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยใช้วัสดุเศษไม้ที่เหลือจากกระบวนการผลิต
2	Caroline Berzi ศิลปินชาวอิตาลี	 ที่มา: https://www.instagram.com/p/CLKXyjpno7J/?igsh=MWF0OXlnZ2ZwaWw4NA== (2564)	จากการจัดองค์ประกอบด้วยการซ้ำของรูปทรง แทรกพื้นที่ว่างในจังหวะที่ลงตัว ผลงานคุมโทนสี เทา ดำ ช่วยส่งเสริมรูปทรงหลักให้ชัดเจนขึ้น การสร้างความแตกต่างของน้ำหนักที่มีความกลมกลืน และความแตกต่างด้านขนาดของพื้นผิววัสดุ ทำให้ผลงานมีความเป็นเอกภาพ และเกิดความรู้สึกเคลื่อนไหวในการมองเห็น ผลงานมีความสวยงาม กระตุ้นความรู้สึกและจินตนาการ เกิดทางเลือกใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยใช้วัสดุเศษท่อและเศษพลาสติกที่เหลือจากกระบวนการผลิตในระบบอุตสาหกรรม
3	Florian Huber ศิลปินชาวเยอรมัน	 ที่มา: https://florianhuber.art/portfolio/colourful-moments/ (ม.ป.ป)	จากการจัดองค์ประกอบด้วยการซ้ำของรูปทรง การใช้ความหลากหลายของสีวัสดุสร้างความตื่นเต้น สนุกสนาน มีความเป็นเอกภาพ และเกิดความรู้สึกเคลื่อนไหวในการมองเห็น ผลงานมีความสวยงาม กระตุ้นความรู้สึกและจินตนาการ เกิดทางเลือกใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยใช้วัสดุลูกโป่งพลาสติกที่เหลือทิ้งจากการใช้งาน

จากตารางที่ 1 การจัดองค์ประกอบด้วยการซ้ำของรูปทรง การใช้ความหลากหลายของสีวัสดุสร้างความตื่นเต้น สนุกสนาน มีความเป็นเอกภาพ และเกิดความรู้สึกเคลื่อนไหวในการมองเห็น

ผลงานมีความสวยงาม กระตุ้นความรู้สึกและจินตนาการ เกิดทางเลือกใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยใช้วัสดุ

การวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับวัตถุประสงค์ที่ 2

จากการวิเคราะห์การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางศิลปะจากวัสดุเหลือใช้ที่ได้จากกระบวนการรีไซเคิลพลาสติก จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งอยู่ระหว่างขั้นตอนการพัฒนา ผู้วิจัยได้แบ่งขอบเขตของขั้นตอนระหว่างการออกแบบ ดังต่อไปนี้

2.1 ผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติ อาทิ ทะเล ต้นไม้ ดอกไม้ คลื่นน้ำ การเปลี่ยนแปลงของสีในธรรมชาติตามฤดูกาลต่าง ๆ วิถีชีวิตของชาวตำบลคลองด่าน นำมาดัดทอนให้แสดงออกถึงความรู้สึกเคลื่อนไหว ผ่านทัศนธาตุทางศิลปะ เป็นผลงานภาพร่างในรูปแบบนามธรรม เน้นความงามในด้านองค์ประกอบทางศิลปะ อันได้แก่ เส้น สี พื้นผิว รูปร่าง รูปทรง สร้างสรรค์ความงามให้เกิดความแปลกใหม่ ร่วมสมัย ผลงานมีความเป็นเอกภาพ สามารถกระตุ้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ภาพที่ 1 แสดงภาพแรงบันดาลใจที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน
ที่มา: ผู้วิจัย

2.2 ผู้วิจัยได้ทำการทดลองวัสดุคือเกล็ดปลานิลที่ได้จากการเหลือทิ้งจากการแปรรูปปลานิล จังหวัดสมุทรปราการ ผลที่ได้จากการทดลองคือ ลักษณะทางกายภาพของเกล็ดปลาที่ผ่านการล้างทำความสะอาดและตากแห้งจะมีลักษณะเป็นแผ่นเล็ก ๆ สีขาวขุ่น บาง เบา โปร่ง แข็ง แต่เหนียวและมีความยืดหยุ่น มีพื้นผิวเรียบ จัดเป็นวัสดุธรรมชาติที่สามารถย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ โดยใช้เวลาในการย่อยสลายไม่นาน เกล็ดปลาที่ผ่านการทิ้งตากแดดตากลมเป็นเวลานาน ๆ จะมีลักษณะเนื้อบางลงและมีสีเหลืองไปจนถึงน้ำตาลขุ่น ซึ่งการสร้างสีให้กับเกล็ดปลานิล ผู้วิจัยเลือกใช้กรรมวิธีการย้อมเป็นหลัก โดยในงานวิจัยนี้มีการทดลองใช้สีในการย้อมเกล็ดปลา 2 ประเภทคือ สีธรรมชาติ และสีสังเคราะห์

ภาพที่ 2 เกล็ดปลานิลแห้งที่ยังคงเป็นสีขาว
ที่มา: ผู้วิจัย

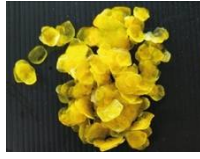
โดยในการทดลองผู้วิจัยเลือกใช้เชดสีเหลืองมาทำการทดลอง เนื่องจากลักษณะของเกล็ดปลานิลที่ผ่านการตากแห้งทิ้งไว้เป็นเวลานาน ๆ จะมีเชดสีเหลืองอมน้ำตาล และการเลือกใช้สีเหลืองเป็นสีหลักในการทดลองย้อมเกล็ดปลานิลเนื่องจากสีเหลืองเป็นเชดสีที่มีความสว่างสดใส ปะทะกับการมองเห็นและสามารถกลมกลืนกับสีพื้นผิวของวัสดุได้หลากหลายชนิด

การทดลองย้อมด้วยสีธรรมชาติและสีสังเคราะห์ ด้วยวิธีการย้อมเย็นและย้อมร้อนในเวลา 30 นาที ผลที่ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงผลการย้อมเกล็ดปลาด้วยสีธรรมชาติและสีสังเคราะห์

ภาพ	ประเภทของสี	ผลการย้อม
	สีธรรมชาติ (สีของผงขมิ้น)	ย้อมแบบเย็นด้วยเวลา 30 นาที ผลที่ได้คือ ผงขมิ้นละลายน้ำได้ไม่ดี เมื่อแช่น้ำทิ้งไว้ ผงขมิ้นจะตกตะกอน สีไม่ค่อยติดกับเกล็ดปลา
	สีธรรมชาติ (สีของผงขมิ้น)	ย้อมแบบร้อนด้วยเวลา 30 นาที ผลที่ได้คือ ผงขมิ้นละลายน้ำได้ดี แต่เกล็ดปลาเมื่อ โดนความร้อนมีลักษณะหดตัว งอ ค่าสีที่ได้มีความ เข้ม และสีติดเกล็ดปลาได้ดี
	สีน้ำ	สีติด แต่ไม่ค่อยสดใสมากนัก เวลาแห้งสีจะลดความ สดลง และหลุดลอกได้ง่าย
	สีโปสเตอร์	สีที่มีลักษณะทึบแสง สีจึงติดกับเกล็ดปลาได้ดี แต่ เมื่อสีกลบทับพื้นผิวของเกล็ดปลา สีไม่สว่างสดใส เวลาแห้งสีสามารถหลุดลอกได้

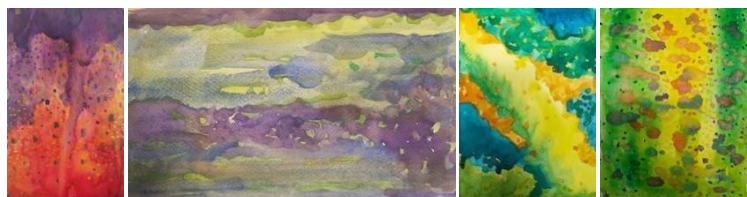
ตารางที่ 2 ตารางแสดงผลการย้อมเกล็ดปลาด้วยสีธรรมชาติและสีสังเคราะห์ (ต่อ)

ภาพ	ประเภทของสี	ผลการย้อม
	สีอะคริลิก	สีมีลักษณะทึบแสงเช่นเดียวกับสีโปสเตอร์ สีติดกับเกล็ดปลาได้ดี เนื้อสีกลบทับร่องรอยพื้นผิวของเกล็ดปลา สีติดแน่น เวลาแห้งสีไม่ลอกหลุด
	สีบาติก	สีมีลักษณะโปร่งใส สีสด มีค่าความจัดของสีดี สีติดแน่น เนื้อสีบางไม่กลบทับพื้นผิวของเกล็ดปลา เวลาแห้งสียังคงสดใส ไม่ลอกหลุด
	สีย้อมผ้า	ใช้กรรมวิธีการย้อมแบบเย็น สีติดดี เนื้อสีไม่กลบทับร่องรอยพื้นผิวของเกล็ดปลา เวลาแห้งสีไม่ลอกหลุด

จากผลการทดลองด้วยการย้อมสีในแบบต่าง ๆ ผู้วิจัยเลือกใช้สีย้อมที่ให้ผลในด้านค่าความสดของสีที่สดใส และสีติดแน่นดีที่สุด แต่ไม่กลบร่องรอยพื้นผิวของเกล็ดปลา ซึ่งผู้วิจัยเลือกสีย้อม 2 ชนิดมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานคือ สีบาติกและสีย้อมผ้า เลือกระบวนกรย้อมที่สะดวก ไม่ยุ่งยาก คือการย้อมแบบเย็นหรือการย้อมในน้ำที่อุณหภูมิปกติ

2.3 หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้หาแรงบันดาลใจและทำการทดลองย้อมสีเกล็ดปลานิลแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบภาพร่างผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากการที่ไปศึกษามาผสมผสานกับหลักการทางสุนทรียภาพและหลักการทางองค์ประกอบศิลป์ทั้งหมด 4 แบบ

ทั้งหมดนำเสนอในแนวความคิด ความงามภายใต้การเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง ที่แสดงถึงการดำรงอยู่ที่พึ่งพาอาศัยกันของสิ่งมีชีวิตและธรรมชาติ

ภาพที่ 3 แสดงภาพร่างผลงานจิตรกรรมวัสดุผสมที่เป็นผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ แบบที่ 1-4
ที่มา: ผู้วิจัย

2.4 หลังจากได้ออกแบบผลิตภัณฑ์ทางศิลปะจากวัสดุเหลือใช้ที่ได้จากกระบวนการแปรรูปปลานิลจังหวัดสมุทรปราการแล้ว ผู้วิจัยจึงนำผลงานที่เป็นภาพร่างไปออกแบบผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ คือ ผลงานจิตรกรรมวัสดุผสม โดยใช้เกล็ดปลานิลที่เป็นวัสดุเหลือใช้ ซึ่งผ่านกระบวนการทดลองการย้อมสีเรียบร้อยแล้ว นำมา

สร้างสรรค์เป็นผลงานทั้งหมด 4 แบบ ภายใต้แนวความคิด ความงามในการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงที่แสดงถึงการดำรงอยู่ พึ่งพาอาศัยกันของสิ่งมีชีวิตและธรรมชาติ เพื่อนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญประเมินต่อไป

ภาพที่ 4 แสดงผลงานผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ แบบที่ 1-4
ที่มา: ผู้วิจัย

หลังจากที่ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานผลิตภัณฑ์ทางศิลปะเพื่อการต่อยอดจากวัสดุเหลือใช้จากการผลิตสินค้าทางการเกษตรปาลนิล จังหวัดสมุทรปราการแล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำผลงานไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านผลงานศิลปะ และด้านการตลาดเป็นผู้ประเมินความคิดเห็นที่มีต่อผลงานผลิตภัณฑ์ทางศิลปะทั้ง 4 แบบ เพื่อนำไปพัฒนาและประเมินความพึงพอใจต่อไป

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านผลงานศิลปะ

รายการ	ระดับความคิดเห็น							
	แบบที่ 1		แบบที่ 2		แบบที่ 3		แบบที่ 4	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านสุนทรียศาสตร์								
1.1 ผลงานมีรูปแบบที่แปลกใหม่ ร่วมสมัย	4.33	0.57	4.00	1.00	4.33	0.57	4.33	0.57
1.2 องค์ประกอบ เส้น สี รูปทรงมีความสวยงาม	4.67	0.57	4.00	1.00	4.00	1.00	4.67	0.57
1.3 ผลงานสามารถกระตุ้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	3.67	0.57	4.00	1.00	4.33	1.15	4.33	1.15
1.4 ผลงานมีความลงตัว เป็นเอกภาพ	4.33	0.57	4.33	0.57	4.33	0.57	4.67	0.57
2. ด้านความคุ้มค่าในการใช้เศษวัสดุ								
2.1 มีการจัดการกับเศษวัสดุโดยไม่เหลือทิ้ง	4.67	0.57	4.67	0.57	4.67	0.57	4.67	0.57
2.2 เศษวัสดุที่นำมาใช้สื่อถึงเอกลักษณ์ของปาลนิล	4.00	1.00	4.33	0.57	4.00	1.00	4.33	0.57
2.3 รูปลักษณ์ของเศษวัสดุ ดูสวยงาม มีคุณค่า	4.67	0.57	4.67	0.57	4.67	0.57	4.67	0.57
2.4 สามารถจัดการกับเศษวัสดุให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าได้	4.67	0.57	4.58	0.72	4.58	0.72	4.67	0.57
ผลรวม	4.38	0.62	4.32	0.87	4.36	0.76	4.54	0.64
ระดับความคิดเห็น	เหมาะสมมาก		เหมาะสมมาก		เหมาะสมมาก		เหมาะสมมากที่สุด	

จากตารางที่ 4 ผู้วิจัยสามารถสรุปจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญได้ว่า แบบที่ 4 มีความเหมาะสมในการนำไปพัฒนาต่อมากที่สุดด้านสุนทรียศาสตร์และด้านความคุ้มค่าในการใช้เศษวัสดุ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดที่ ($\bar{X}$ =4.54) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.64)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด

รายการ	ระดับความคิดเห็น							
	แบบที่ 1		แบบที่ 2		แบบที่ 3		แบบที่ 4	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการต่อยอดเชิงพาณิชย์								
1.1 รูปแบบผลงานผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ สามารถนำไปต่อยอดได้	3.67	0.57	3.00	1.73	3.67	1.15	4.08	1.03
1.2 ผลิตภัณฑ์ทางศิลปะในงานวิจัยนี้ สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับเศษวัสดุมากขึ้น	4.67	0.57	4.67	0.57	4.67	0.57	4.67	0.57
1.3 ผลิตภัณฑ์ทางศิลปะในงานวิจัยนี้ สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้	3.33	0.57	4.08	1.03	4.33	1.15	4.33	0.57
1.4 ผลิตภัณฑ์ทางศิลปะในงานวิจัยนี้ สามารถนำไปตกแต่งตามหน่วยงานต่าง ๆ ได้	4.58	0.72	4.67	0.57	4.67	0.57	4.67	0.57
ผลรวม	4.06	0.61	4.09	0.98	4.34	0.86	4.42	0.68
ระดับความคิดเห็น	เหมาะสมมาก		เหมาะสมมาก		เหมาะสมมาก		เหมาะสมมาก	

จากตารางที่ 5 ผู้วิจัยสามารถสรุปจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญได้ว่าในด้านการต่อยอดเชิงพาณิชย์ แบบที่ 4 มีความเหมาะสมในการนำไปพัฒนาต่อมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดที่ ($\bar{X}$ =4.42) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.68)

ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาผลงานผลิตภัณฑ์ทางศิลปะเพื่อการต่อยอดจากวัสดุเหลือใช้จากการผลิตสินค้าทางการเกษตรปาลันล จังหวัดสมุทรปราการโดยนำความคิดเห็นและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญไปพัฒนาต่อเพื่อนำไปให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความพึงพอใจ ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 แสดงภาพผลงานผลิตภัณฑ์ทางศิลปะที่ได้รับการพัฒนาแล้ว

ที่มา: ผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับวัตถุประสงค์ที่ 3

จากการวิเคราะห์การประเมินความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ทางศิลปะจากวัสดุเหลือใช้ที่ได้จากกระบวนการแปรรูปปลานิล จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนหลังการพัฒนา ผู้วิจัยได้นำผลงานผลิตภัณฑ์ทางศิลปะจากวัสดุเหลือใช้ที่ได้จากกระบวนการแปรรูปปลานิล จังหวัดสมุทรปราการ ไปประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ประกอบไปด้วย เกษตรกร ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จำนวน 3 คนและผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ทางศิลปะจำนวน 17 คน ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ	
		$\bar{X}$	S.D.
1	ด้านสุนทรียศาสตร์		
	1.1 ผลงานมีรูปแบบที่แปลกใหม่ ร่วมสมัย	4.54	0.64
	1.2 องค์ประกอบ เส้น สี รูปทรงมีความสวยงาม	3.33	0.57
	1.3 ผลงานสามารถกระตุ้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	4.08	1.03
	1.4 ผลงานมีความลงตัว เป็นเอกภาพ	3.33	0.57
2	ด้านความคุ้มค่าในการใช้เศษวัสดุ		
	2.1 มีการจัดการกับเศษวัสดุโดยไม่เหลือทิ้ง	4.67	0.57
	2.2 เศษวัสดุที่นำมาใช้สื่อถึงเอกลักษณ์ของปลานิล	4.67	0.57
	2.3 รูปลักษณ์ของเศษวัสดุ ดูสวยงาม มีคุณค่า	4.67	0.57
	2.4 สามารถจัดการกับเศษวัสดุ ให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าได้	4.67	0.57
3	ด้านการต่อยอดเชิงพาณิชย์		
	3.1 รูปแบบผลงานผลิตภัณฑ์ทางศิลปะ สามารถนำไปต่อยอดได้	4.08	1.03
	3.2 ผลิตภัณฑ์ทางศิลปะในงานวิจัยนี้ สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับเศษวัสดุมากขึ้น	4.67	0.57
	3.3 ผลิตภัณฑ์ทางศิลปะในงานวิจัยนี้ สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้	4.58	0.72
	3.4 ผลิตภัณฑ์ทางศิลปะในงานวิจัยนี้ สามารถนำไปตกแต่งตามหน่วยงานต่างๆได้	4.67	0.57
ผลรวม		4.33	0.67
ระดับความคิดเห็น		พึงพอใจมาก	

จากตารางที่ 6 หลังจากที่ได้ประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อผลงานผลิตภัณฑ์ทางศิลปะเพื่อการต่อยอดจากวัสดุเหลือใช้จากการผลิตสินค้าทางการเกษตรปลานิล จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ ($\bar{X}$ =4.33) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.67)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

เพื่อศึกษารูปแบบของผลิตภัณฑ์ทางศิลปะเพื่อการต่อยอดที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ สินค้า การเกษตรแปรรูปปลา นิล จังหวัดสมุทรปราการ โดยศึกษาจากผลงานของศิลปินทั้ง 3 คน ที่นำเสนอ ความงามผ่านรูปทรงและพื้นผิวของวัสดุ ที่มีความเหมาะสมในเรื่องของการจัดการวัสดุเหลือใช้ ด้วยวิธีจัด องค์ประกอบให้เกิดความงามในรูปแบบใหม่ เน้นการจัดองค์ประกอบด้วยวิธีการซ้ำของรูปทรง สี และ พื้นผิว ทำให้ได้ความหลากหลายของเฉดสีและมวลน้ำหนักสี ทำให้เกิดความกลมกลืน มีจุดเด่นและมีมิติใน ผลงานนำเสนอความงามของพื้นผิววัสดุพร้อมทั้งความแตกต่างด้านขนาดของวัสดุทำให้ผลงานมีมิติ มีความเป็นเอกภาพ และเกิดความรู้สึกเคลื่อนไหวในการมองเห็น ผลงานมีความสวยงาม กระตุ้น ความรู้สึกและจินตนาการ เกิดทางเลือกใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยใช้วัสดุ ซึ่งมีความ สอดคล้องกับหลักการของ ชลูด นิยมเสมอ (2559) ที่ว่าด้วยเรื่องของทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์เป็น หลักสำคัญ

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางศิลปะจากวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการแปรรูปปลา นิล จังหวัด สมุทรปราการ จากการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางศิลปะจากวัสดุเหลือใช้ที่ได้จากกระบวนการ แปรรูปปลา นิล จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ทำการหาแรงบันดาลใจในการออกแบบที่มีที่มาจาก ธรรมชาติ อาทิ ทะเล ต้นไม้ ดอกไม้ คลื่นน้ำ การเปลี่ยนแปลงของสีสันทันในธรรมชาติตามฤดูกาลต่าง ๆ วิถี ชีวิตของชาวตำบลคลองด่าน นำมาดัดทอนให้แสดงออกถึงความรู้สึกเคลื่อนไหว ผ่านทัศนธาตุทางศิลปะ เป็นผลงานภาพร่างในรูปแบบนามธรรม เน้นความงามในด้านองค์ประกอบทางศิลปะ อันได้แก่ เส้น สี พื้นผิว รูปร่าง รูปทรง สร้างสรรค์ความงามให้เกิดความแปลกใหม่ ร่วมสมัย ผลงานมีความเป็นเอกภาพ สามารถกระตุ้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์จากผลการทดลองด้านการสร้างความงามให้กับตัว วัสดุคือเกล็ดปลา นิลด้วยการย้อมสีในแบบต่าง ๆ ผู้วิจัยเลือกใช้สีบาติกและสีย้อมผ้าที่ให้ผลในด้าน ค่าความสดของสีที่สดใส และสีติดแน่นดีที่สุด แต่ไม่กลบร่องรอยพื้นผิวของเกล็ดปลา และเป็น กระบวนการย้อมที่สะดวก ไม่ยุ่งยาก

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

เพื่อประเมินความพึงพอใจของเกษตรกรและผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ทางศิลปะเพื่อการต่อยอด จากวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการแปรรูปปลา นิล จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้นำต้นแบบไป ประเมินความพึงพอใจของเกษตรกรและผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ทางศิลปะเพื่อการต่อยอดจากวัสดุเหลือ ใช้จากกระบวนการแปรรูปปลา นิล จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้วิธีการแบบเจาะจง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมี ความพึงพอใจโดยรวมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.33) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.67)

2. อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ผลงานผลิตภัณฑ์ทางศิลปะจากเกล็ดปลา นิล จำนวน 4 ชิ้น ที่มีแรงบันดาลใจคือ การดำเนิน ชีวิตที่สอดคล้องพึ่งพาอาศัยกันอย่างกลมกลืนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เน้นการสร้างสรรค์ด้วยการย้อม สีเกล็ดปลา รูปแบบผลงานเป็นแบบนามธรรม เล่าเรื่องราวความงามของสีสันทันในธรรมชาติ วิถีชีวิตอันเรียบง่ายที่อยู่ร่วมกันและพึ่งพาธรรมชาติแบบเป็นหนึ่งเดียวกัน ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ทางศิลปะโดยใช้

วัสดุธรรมชาติ การนำหลักองค์ประกอบและหลักการสุนทรียภาพมาใช้เป็นหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน ให้เกิดเป็นงานนามธรรมรูปแบบใหม่ด้วยกระบวนการที่เรียบง่าย เน้นการสร้างสีสันบนพื้นผิววัสดุ ทำให้วัสดุที่ดูธรรมดาที่มีความสวยงาม มีคุณค่ามากขึ้นสอดคล้องกับ โอชนา พูลทองดีวัฒนา (2561) ที่ว่าด้วย เรื่องคุณค่าความงาม

อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

กระบวนการสร้างสีสันให้กับวัสดุคือเกล็ดปลานิล ผู้วิจัยเลือกสีย้อม 2 ชนิดที่ให้ผลด้านความงามที่ดีที่สุด มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานคือ สีย้อมผ้า และสีบาติกด้วยกรรมวิธีการย้อมแบบเย็นหรือการย้อมในน้ำที่อุณหภูมิปกติ นำเกล็ดปลาที่ย้อมสีแล้วมาจัดองค์ประกอบใหม่ในรูปแบบ 2 มิติ สร้างสรรค์ผลงานให้เกิดความกลมกลืนทั้งรูปทรง สี พื้นผิว มีความเป็นเอกภาพ ซึ่งส่งผลให้เกิดความสวยงาม ลงตัว ผลงานสามารถนำไปใช้ตกแต่งผนังอาคารทั้งภายนอกและภายในได้ ซึ่งสีที่มีความโดดเด่นที่สุดคือสีบาติก

อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์ทางศิลปะเพื่อการต่อยอดที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์สินค้าการเกษตรแปรรูปปลานิล จังหวัดสมุทรปราการแล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำแบบดังกล่าว ไปประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิต และกลุ่มผู้บริโภค ซึ่งอยู่ขั้นตอนสุดท้าย คือ ขั้นตอนหลังการออกแบบ ตามกรอบแนวความคิด คือการประเมินผลงานและสรุปผล โดยผู้วิจัยใช้ทฤษฎีตามกรอบวิจัยในการคิดชุดคำถาม คือ ทฤษฎีทางสุนทรียภาพ หลักการ Zero Waste หรือแนวคิดการลดปริมาณขยะ ทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาด ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภคของ ธงชัย สันติวงษ์ (2540) และกลยุทธ์ทางการตลาดของ เสรี วงษ์มณฑา (2542) ซึ่งสามารถอภิปรายผลการประเมินความพึงพอใจโดยรวมได้ดังนี้ ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ พึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.33) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.67)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทดลองในท้องตลาดและการทำวิจัยครั้งนี้ ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลทางการตลาดหรือติดตามผลในระยะยาวหลังจากจบงานวิจัยว่า ชิ้นงานสามารถขายได้หรือไม่
2. สามารถนำไปทดลองกับสีชนิดอื่นหรือสีธรรมชาติที่มีความหลากหลาย
3. จัดการประชุมหรือเสวนาเพื่อสร้างเจตคติที่ดีให้กับชุมชน ให้ชุมชนเห็นถึงคุณค่าของเกล็ดปลานิลที่เป็นของเหลือทิ้ง
4. อบรมกระบวนการสร้างชิ้นงานให้กับชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถนำไปต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ชิ้นอื่นขายต่อได้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

กลุ่มผู้ผลิตสินค้าทางการเกษตรปลานิล สามารถนำเกล็ดปลานิลมาผลิตเป็นชิ้นงานหรือต่อยอดเพื่อสร้างรายได้เพิ่มและเป็นการลดปริมาณขยะ

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2564). รายงานสถานการณ์มลพิษ
ของประเทศไทย ปี 2563. กรุงเทพฯ: สโตร์คีย์เอทีพีเฮ้าส์.
- ชลูด นิ่มเสมอ. (2559). องค์ประกอบของศิลปะ. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับ
ลิชชิ่ง.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542). กลยุทธ์การตลาด การวางแผนการตลาด. กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- อารี สุทธิพันธุ์. (2535). ศิลปนิยม. (พิมพ์ครั้งที่ 4) กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- โอชนา พูลทองดีวัฒนา. (2561). ประวัติสุนทรียศาสตร์ตะวันตก. กรุงเทพฯ: ทวีวัฒนาการพิมพ์.
- ไพรวลัย ดาเกลี้ยง. (2557). จิตรกรรมพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษา มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.